

ОБЩИНА ДЕВИН

Проект!

ПРОГРАМА

за

образователна десегрегация и превенция за
недопускане на вторична сегрегация
на децата и учениците от етническите малцинства
на територията на община Devin

/2025 – 2028/

ОБЩИНА ДЕВИН

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Програма за образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация на деца и ученици от етническите малцинства в община Девин, наричана по-нататък за краткост Програмата е общински документ, разработен в контекста на образователната десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация на деца и ученици от етническите малцинства. Преодоляването на сегрегацията и вторичната сегрегация на образователните институции в община Девин, е възможно с добре планиран, съгласно местните специфики, и управляем процес на десегрегация (осигуряване на обучение на деца и ученици от ромски произход в групи, паралелки, детски градини и училища, в които преобладават деца и ученици от неромски произход, извън обособеният ромски квартал в общината), реализиран с общите усилия на отговорните институции и граждански организации. Програмата е съобразена с ключови национални нормативни актове, стратегически документи и национални програми, свързани с образователната интеграция и превенция за недопускане на вторична сегрегация в областта на правата на децата и правата на лицата, принадлежащи към етническите малцинства.

II. АНАЛИЗ НА ПРОБЛЕМИТЕ С ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ДЕСЕГРЕГАЦИЯ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ ЕТНИЧЕСКИ МАЛЦИНСТВА В ОБЩИНА ДЕВИН

На територията на Община Девин живеят около 244 лица от ромски произход, ситуирани основно в гр. Девин в обособен квартал, който е отдалечен от общинският център. Като цяло представителите на ромската общност в община Девин имат по-нисък образователен статус в сравнение с мнозинството от населението в общината.

Проблемите с образователната десегрегация на децата и учениците от етническите малцинства в община Девин, в частност ромите са свързани с:

- **Местоживеенето** - основен определящ фактор за достъпа до образование, а отдалечеността на кв. Забрал затруднява интеграцията на децата и учениците в общността и включването им във възпитателния и образователен процес.
- **Стереотипи и предразсъдъци** - Негативните нагласи и стереотипи на обществото могат да възпрепятстват участието на децата и учениците в образователния процес. Въпреки целенасочената работа на община Девин лицата от етническите малцинства все още се сблъскват със социална стигма, което води до изключване и изолация.
- **Социален статус** – Системната и целенасочена работа с близкия семеен кръг на децата и учениците е от голямо значение за процеса на образователна

ОБЩИНА ДЕВИН

десеграция. Ниския образователен статус и липсата на мотивация за образование на децата от страна на родителите; консервативните традиции и икономическото положение на ромите – бедност и безработица на родителите възпрепятства този процес.

На територията на община Девин функционира Център за обществена подкрепа - Слънчо, където се работи с деца, ученици и родители от етнически малцинства, вкл. и роми. За подпомагане развитието на извънкласните и извънучилищни дейности функционира Център за подкрепа на личностното развитие на децата.

Община Девин реализира държавната образователна политика на своята територия, като работи за равен достъп до качествени образователни услуги, по-пълнен обхват на децата и учениците, подлежащи на задължително образование и създаване на по-добри условия за отглеждане, възпитание и обучение на децата и учениците.

В образователната система на община Девин функционират:

- 4 основни училища;
- 1 средно училище;
- 1 професионална гимназия;
- 4 детски градини, с два филиала.

В образователните институции на територията на община Девин се обучават общо 752 ученика и 278 деца. Общия брой на децата и учениците от ромски произход е 64.

В училищата където се обучават ромски деца се води активен диалог с родителите за подкрепа и насърчаване на децата да продължават образованието си. В училищата няма практика за сегрегация и отделяне на ромските деца в отделни паралелки, в отделно училище.

С настоящата Програма община Девин си поставя за цел да обхване всички деца от ромски произход, подлежащи на задължително обучение.

III. ЦЕННОСТИ И РЪКОВОДНИ ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

- законосъобразност – съответствие на целите на Програмата със законите и подзаконовите актове;

- кохерентност – осигуряване на координираност и взаимна обвързаност на предлаганите политики и дейности при сътрудничество на всички заинтересовани страни;

ОБЩИНА ДЕВИН

- партньорство – активно и координирано участие на институциите за образование и обучение, други държавни институции и гражданското общество, на учителите и родителите;

- прозрачност и популяризиране на дейностите и резултатите – постигане на висока степен на информираност на обществото;

- устойчивост на резултатите – осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати;

-своевременност – осигуряване на навременни адекватни мерки за предотвратяване на възможни рискове за осъществяване на образователната десегрегация на деца и ученици от етническите малцинства;

- иновативност – разработване на нови подходи за равен достъп до качествено образование и успешна образователна десегрегация на деца и ученици от етническите малцинства.

IV. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Община Девин е отговорна водеща институция за изпълнение на целите в Програмата.

Оперативна цел: Осигуряване на равен достъп до качествено образование и образователна интеграция на деца и ученици от уязвими етнически общности, с фокус върху ромите и утвърждаване на интеркултурното образование, като един от хоризонталните принципи на образователната система.

Общи цели:

1. Образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми, чрез реализиране на дейности за образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторичната сегрегация;

2. Осигуряване на подкрепяща образователна среда, насърчаваща позитивното общуване и взаимодействие между децата, учениците, родителите, педагогическите специалисти и непедagogическия персонал в условията на несегрегирани, приемни образователни институции

3. Достъп до качествена ранна детска грижа и предучилищно образование, като условие за позитивно ранно детско развитие и последваща образователна интеграция.

4. Създаване на приобщаваща среда и преодоляване на сегрегационните практики в някои образователни институции, чрез повишаване на качеството на

ОБЩИНА ДЕВИН

образованието с фокус върху интересите на детето, при отчитането на индивидуалните психологически особености и социалната среда.

5. Осигуряване на условия за равнопоставеност и участие на всяко дете в образователно-възпитателния процес и училищния живот.

6. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в образователните институции.

7. Съхраняване на културната идентичност и засилване на гражданското съзнание на деца и ученици от уязвими етнически общности, с фокус върху ромите.

8. Превенция на отсъствията от училище, на ранното напускане и отпадането от училище.

9. Провеждане на целенасочена и устойчива политика за образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторичната сегрегация и надграждане на постигнати резултати.

V. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата и учениците от етническите малцинства, с фокус върху ромите.

2. Осигуряване на ефективно споразумение между заинтересованите страни (община, образователни институции, НПО и др.) за провеждане на успешни интеграционни политики.

3. Осигуряване на учебни пособия и материали за децата в задължително предучилищно образование и за ученици до VII клас, включени в процеса на образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация.

4. Информиране, мотивиране и подготовка на децата и учениците за съвместното образователно развитие .

5. Набиране и популяризиране на добър опит от заинтересованите страни по разработване и прилагане на политики и мерки в областта на образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства.

6. Специализирана работа с родителите за психолого-педагогическо и социално-комуникативно приобщаване. Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи, изграждане на образователна и обществена среда, осигуряваща ефективен процес на десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация.

ОБЩИНА ДЕВИН

---

7. Назначаване на „образователни медиатори“, помощници на учителите, социални работници където има необходимост от допълнителни образователно-възпитателни дейности с деца и ученици от етническите малцинства.

8. Прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

9. Осигуряване на разнообразни форми на допълнителна подкрепа за децата от етническите малцинства за изравняване на стартовите им позиции при постъпване в образователната система.

10. Осигуряване при необходимост на допълнително обучение по български език за деца и ученици от етническите малцинства.

11. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин.

12. Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отдих и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.

13. Допълнителна работа с ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.

14. Реализиране на дейности в приемни образователни институции за осигуряване на образователна среда, насърчаваща взаимното общуване между деца в задължително предучилищно образование, ученици, родители и педагогически специалисти.

15. Осигуряване на безплатен транспорт за деца и ученици в задължително предучилищно и училищно образование от етническите малцинства, с фокус върху ромите за обучение, възпитание и социализация в несегрегирани приемни такива.

16. Подпомагане на децата в задължително предучилищно образование и на учениците, включени в процеса на образователна десегрегация, чрез осигуряване на безплатни учебни пособия и материали.

VI. ПЕРИОД НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

Срокът за изпълнение на целите и планираните дейности на Програмата се определя до 2028 година. Програмата е динамичен и отворен документ. Тя ще бъде

ОБЩИНА ДЕВИН

периодично допълвана, съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателство и други фактори със стратегическо значение.